

dostavil. Zmätočná sťažnosť ďalej dovodzuje, že náhradný súkromný žalobca musí byť prítomný na hlavnom odvolacom pojednávaní, lebo inak sa považuje, ako by bol od návrhu na potrestanie upustil. Zmätočná sťažnosť nie je základná.

Sťažovateľ mylne vykladá ustanovenie § 418 tr. p. Náhradný súkromný žalobca podal proti sprostujúcejmu rozsudku súdu prvej stolice odvolanie, o hlavnom odvolacom pojednávaní bol zpravený, ale na hlavné odvolacie pojednávanie ani on, ani jeho zástupca sa nedostavili.

Prítomnosť náhradného súkromného žalobcu na hlavnom odvolacom pojednávaní není potrebná, ako zrejme vysvitá z ustanovení §§ 409, 412, 419, odst. 3 tr. p. Neprávom odvoláva sa zmätočná sťažnosť na ustanovenie § 43 tr. p., lebo keď aj náhradný súkromný žalobca má pri zastupovaní obžaloby vo všeobecnosti práva štátneho zastupiteľstva, tak preča postavenie náhradného súkromného žalobcu v pokračovaní nie je rovnaké, ako postavenie štátneho zastupiteľstva. Z uvedených zákonných ustanovení vysvitá, že nedostavenie sa náhradného súkromného žalobcu na hlavné odvolacie pojednávanie nemá za následok účinky, uvedené v § 49, posl. odst. tr. p., na čo zrejme poukazuje zmätočná sťažnosť námietskou, že nedostavenie sa náhradného súkromného žalobcu na odvolacie hlavné pojednávanie má byť považované za upustenie od návrhu na potrestanie. Nemýlil sa tedy odvolací súd, keď v neprítomnosti náhradného súkromného žalobcu pojednával a o jeho odvolaní meritórne rozhodoval.

Čís. 5730.

Výpomocný učiteľ, jenž byl ustanoven na veřejné škole obecné, aby konal úřad učitelský, je úředníkem podle § 101, odst. 2 tr. zák. a veřejným úředníkem podle § 153 tr. zák.

(Rozh. ze dne 29. října 1936, Zm I 737/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 16. dubna 1936, pokud jím obžalovaná A. K. byla uznána vinnou, nikoliv jak bylo žalováno, zločinem těžkého poškození na těle podle § 153 tr. z., nýbrž jen přestupkem podle § 312 tr. z., zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž byla A. K. uznána vinnou přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením podle § 312 tr. z., jehož se dopustila tím, že dne 5. února 1936 v S. výpomocného učitele K. V., tedy osobu v § 68 tr. z. jmenovanou, když konal svou službu, s k u t k e m urazila — jakož i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisících jako zmatečný a vrátil věc soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, dbaje při tom pravoplatného výroku o vině A. K. ve směru přestupku podle § 312 tr. z., spáchaného tím, že dne 5. února 1936 v S. výpomocného učitele K. V., tedy osobu v § 68 tr. z. jmenovanou, když konal svou službu, s l o v e m urazila.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 5, 10 § 281 tr. ř.

S hlediska výtky, že skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, byl nesprávným výkladem zákona uvažován podle zákona trestního, který se k němu nevztahuje (§ 312 tr. z. — urážka skutkem), je přisvědčiti zmateční stížnosti, že je nesprávný právní názor rozsudku, že výpomocný učitel není úředníkem stálým, že není chráněn zákonem tak, jako učitel plnohodnotný, plně placený, který spíše je zástupcem nebo vykonavatelem vlády, než ten, který jen ze dne na den a jen v čase, kdy se pro něho práce našla, koná úkony, že tedy není výpomocný učitel na obecné škole úředníkem podle § 101 tr. z. a že proto není dána skutková podstata zločinu těžkého poškození na těle podle § 153 tr. z.

Výpomocný učitel ustanovený na obecné škole, aby konal úřad učitelský, byť i placený jen v čase, kdy skutečně koná službu, je úředníkem ve smyslu druhého odstavce § 101 tr. z. a veřejným úředníkem ve smyslu § 153 tr. z., byť i se mu do služební doby vůbec a do služební doby 20 měsíců, která je předpokladem, aby byl připuštěn ke zkoušce učitelské způsobilosti, započítala jen doba, po kterou skutečně učitelskou službu vykonával. To plyne, pokud jde o obecné školství, především z ustanovení § 1 zákona ze dne 14. května 1869, čís. 62 ř. z., jež doposud je v platnosti. Ustanovuje § 1 cit. zákona, jímž se stanoví pravidla vyučování ve školách obecných, že školy ty zřízeny jsou k tomu, aby vychovávaly děti k mravnosti a nábožnosti, vyvíjely jejich ducha, poskytovaly jim znalosti a zběhlosti, jichž mají zapotřebí k dalšímu vzdělání v životě, a byly základem, aby se z nich stali hodní lidé a občané. Vrchní vedení a dozor nad veškerým vyučováním a vychováváním přísluší státní správě (§ 120, odst. 2 Ústavní listiny, zák. ze dne 29. února 1920, čís. 121 Sb. z. a n.). Státu přísluší nejvyšší správa veškerého vychovávání a vyučování a dozor k němu. Správu tu vykonává stát ministerstvem školství a národní osvěty, pokud se týče ministerstvem zemědělství (§ 1 zák. z 9. dubna 1920, čís. 292 Sb. z. a n.).

Rozsudek zjistil, že K. V., na němž se obžalovaná dopustila činu, je výpomocným učitelem na obecné škole a že se obžalovaná na něm činu dopustila proto, že jako učitel dal její dceři špatnou známku na vysvědčení.

Aby bylo jasno, že i výpomocný učitel jest úředníkem ve smyslu druhého odstavce § 101 tr. z. a veřejným úředníkem ve smyslu § 153 tr. z., nutno uvést i toto: Podle § 46 zákona ze dne 24. června 1926, čís. 104 Sb. z. a n., o úpravě platových a služebních poměrů učitelstva obecných a občanských škol pozbývají dnem účinnosti tohoto zákona platnosti všechna v jiných předpisech obsažená ustanovení o předmětech, které jsou upraveny v tomto zákoně, pokud zákon tento jinak nestanoví, nebo se to z něho jinak nepodává. V důsledku toho zůstalo v platnosti ustanovení § 48 zákona ze 14. května 1869, čís. 62 ř. z. ve

znění zákona z 10. dubna 1919, čís. 205 Sb. z. a n., ani zákonem čís. 104/1926 Sb. z. a n., ani jiným tomuto zákonu předcházejícím zákonem nezrušené, jež výslovně stanoví: »Služba na školách veřejných jest úřadem veřejným, jehož dosáhnouti může bez rozdílu každý státní občan, nehledě k tomu, zdali a ke kterému vyznání přísluší, prokáže-li k úřadu tomu náležitou způsobilost.« Podle § 38 téhož zákona poskytuje vysvědčení dospělosti (§ 34) způsobilost k prozatímnímu ustanovení za podučitele nebo za učitele a pro definitivní ustanovení podučitelem nebo učitelem je zapotřebí vysvědčení učitelské způsobilosti po nejméně dvouleté praktické službě. Název »podučitel« byl nahrazen názvem »učitel II. třídy« zákonem z 27. ledna 1903, č. 16 Zem. zák. pro království České. Zákonem z 23. května 1919, čís. 274 Sb. z. a n. zavedeno zařazení učitelů do hodnostních tříd a ustanovuje čl. II.: »Učitelům ve službě počáteční ustanoveným buďtež přiznány všechny výhody praktikantů ve státní službě... Učiteli ve službě počáteční rozumějí se ve smyslu tohoto zákona učitelé literní, kteří jsou na základě vysvědčení dospělosti dočasně ustanovováni ve školní službě na školách veřejných před zařazením do nižší hodnostní třídy.« Zákonem ze dne 24. června 1926, čís. 104 Sb. z. a n., (učitelský zákon) byl v § 2 uzákoněn pojem »učitelský čekatel«, t. j. učitel v počáteční službě s kvalifikací předepsanou pro zatímní ustanovení, který dočasně zastává uprázdněné učitelské místo zatímne nebo definitivně zřízené, jsou-li příjmy z tohoto místa plynoucí volné. Ostatní učitelé v počáteční službě s kvalifikací předepsanou pro zatímní ustanovení nebo bez ní jsou »výpomocní učitelé«. Podle § 6, odst. 1 vládní nařízení ze dne 14. září 1928, čís. 162 Sb. z. a n., ustanovují se výpomocní učitelé vždy jen na dobu nezbytné potřeby, nejdéle však do konce vyučovací doby školního roku.

Dokazuje tedy věcná a obsahová souvislost citovaných ustanovení, že výpomocný učitel, jenž byl ustanoven na obecné škole veřejné, je ve smyslu ustanovení § 48 zák. ze 14. května 1869, č. 9 ř. z. ve znění zákona z 10. dubna 1919, č. 205 Sb. z. a n., veřejným úředníkem, kterého nazval onen zákon podučitelem nebo učitelem a kterého nazývá zákon z 24. června 1926, č. 104 Sb. z. a n. »výpomocným učitelem«. Uvedené vládní nařízení čís. 162/1928 Sb. z. a n., ač má zvláštní ustanovení o učitelích výpomocných, v čl. II. stanoví, že pod slovem »učitelé« v tomto vládním nařízení je rozuměti literní učitele, správce a řídící učitele obecných škol (čl. II, odst. 2, č. 2). Úředním titulem učitele pro služební obor vyučování literním předmětům mimo učitelů na měšťanských školách a učitelů na zvláštních odborných školách pro hluchoněmé nebo pro slepé je titul »učitel« (vládní nař. z 18. října 1935, č. 198 Sb. z. a n.). Z těchto ustanovení zákonů i obou vládní nařízení, vydaných na podkladě zákona ze dne 24. června 1926, č. 104 Sb. z. a n., zcela nepochybně plyne, že rozlišování, které činí rozsudek, nemá zákonné opory.

Tím padá důvod, z něhož první soud měl za to, že jednání obžalované A. K. proti výpomocnému učiteli K. V. nelze podřaditi ustanovení

§ 153 tr. z. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti a napadený rozsudek v dotčené části výroku o vině, t. j. pokud nalézací soud v tom, že obžalovaná dala K. V. několik políčků, shledal jen skutkovou podstatu urážky skutkem podle § 312 tr. z., a důsledkem toho též ve výroku o trestu a ve výrocích souvisících zrušiti jako zmatečný. Ve věci samé nebylo však lze rozhodnouti, poněvadž se nalézací soud se svého mylného právního stanoviska neobíral otázkou a nezjistil okolnosti rozhodné pro posouzení, zda jednání obžalované přivodilo K. V. ublížení na těle ve smyslu § 153 tr. z. Při tom je vycházeti z toho, že nutným předpokladem zločinu podle § 153 tr. z. je porušení tělesné neporušitelnosti, které již podle obecného významu pojmu »poškození na těle« vyžaduje jisté patologické změny v postižené části těla (srv. rozh. č. 4146 Sb. n. s.). S tohoto hlediska je závažný údaj svědka K. V., že měl červenou tvář a červené ucho, celý den ho bolela hlava, hučelo mu v pravém uchu a zvracel. Poněvadž se tím nalézací soud neobíral a neučinil potřebná skutková zjištění, bylo věc vrátiti soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl. Při tom mu bude dbáti pravoplatného výroku o vině obžalované ve směru přestupku podle § 312 tr. z., spáchaného urážkou s l o v y.

Čís. 5731.

Nezachoval-li obchodník s radiotelefonními přístroji při přemístění přístroje za účelem jeho vyzkoušení zájemcem předpisy o vystavení dočasné potvrzenky, nejde ani u něho, ani po dobu zkušební lhůty u dočasného držitele (zákazníka) o přečin podle § 24, odst. 1 zákona č. 9/1924 Sb. z. a n., nýbrž jen u obchodníka o přestupek trestný podle 6. odstavce tohoto paragrafu.

(Rozh. ze dne 29. října 1936, Zm I 761/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 25. května 1936, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 24, odst. 1 zák. č. 9/1924 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost, dovolávající se důvodů zmatečnosti č. 5, 9 a), 10 § 281 tr. ř., jest oprávněna již pokud vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle č. 5 § 281 tr. ř., a to neúplnost proto, že nepřihlíží ani k obhajobě stěžovatelově, ani k výpovědi svědka A. K., pokud se stěžovatel hájil tím, že svědek potvrdil, že si obžalovaný přivezl radiový přístroj, jenž byl dne 1. října 1935 zabaven četnictvem, dne 28. září 1935